

Istungidokument

B9-0504/2022

21.11.2022

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

loomakasvatuse ja suurkiskjate kaitse kohta Euroopas
(2022/2952(RSP))

Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Daniel Buda, Alexander Bernhuber
fraktsiooni PPE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon loomakasvatuse ja suurkiskjate kaitse kohta
Euroopas
(2022/2952(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et esineb palju keerukaid tegureid, millel on kahjulik mõju toiduahelatele, mis määravad metsloomade rände (kliimamuutused, kõrge kaitse seisund, populatsiooni suurenemine) ning põhjustavad vastuolusid kodu- ja metsloomade koosseksisteerimises;
- B. arvestades, et seadusandlikud meetmed, nagu elupaikade direktiiv¹ ja rahvusvahelises koostöös tehtavad jõupingutused, sealhulgas Berni konventsioon Euroopa floora ja fauna ning nende kasvu- ja elupaikade kaitse kohta (Berni konventsioon), on aidanud kaasa suurkiskjate, sealhulgas huntide populatsiooni taastumisele; arvestades, et suurkiskjate arv on Mandri-Euroopas märkimisväärselt suurenenud ning aastatel 2012–2016 saavutas see järgmise arvukuse: 8 000–9 000 harilikku ilvest, 15 000–16 000 pruunkaru ja 17 000 hunti; arvestades, et need arvud on juba üle viie aasta vanad; arvestades, et Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit liigitas hundi juba 2018. aastal ELi tasandil soodsas seisundis olevaks liigiks tema arvu märkimisväärse suurenemise tõttu;
- C. arvestades, et suurkiskjate liikuvus on suur ja üksikud populatsioonid võivad levida suurtele geograafilistele aladele eri riikides, nii ELis kui ka väljaspool seda, mis viib olukorrani, kus ühe ja sama soodsa kaitsestaatusega populatsiooni suhtes võidakse kohaldada vähendamismeetmeid ühes piirkonnas, kuid siiski on liigitatud ranget kaitset vajavaks naaberpiirkonnas, kuigi neil on sama kaitsestaatuse; nõuab teaduspõhist lähenemisviisi, milles võetakse arvesse liikmesriikide populatsiooni tervikuna;
- D. arvestades, et eriti mägistes ja hõredalt asustatud piirkondades, kus karjatamine on vajalik nende esmatähtsate elupaikade säilitamiseks, seab suurkiskjate arvukuse suurenemine ohtu koduloomad, nimelt karjamaal peetavad ja vabakarjatatavad loomad, ning tihedama asustusega maapiirkondades, kus huntide olemasolu võib negatiivselt mõjuda maapiirkondade traditsioonilise põllumajanduse ning turismi kestlikule arengule ja elukvaliteedile; arvestades, et tihedalt asustatud ja linnastunud piirkondades, kus on vähe suuri looduskaitsealasid, on koduloomad suuremas ohus;
- E. arvestades, et traditsioonilistest mägikarjamaadel ja heinamaal karjatamise süsteemidest loobutakse üha enam keskkonna-, põllumajandus- ja sotsiaal-majanduslike probleemide tõttu, mis on seotud karjakasvatusega suurkiskjaliigi vahetus läheduses, ning see toob paratamatult kaasa vastuolu looduskaitse eesmärkide vahel; arvestades, et Mandri-

¹ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

Euroopas elab 50 % kõigist lammastest vähemalt ühe suurkiskjaliigi lähedal;

- F. arvestades, et samaaegse kooseksisteerimise vastuolude vältimiseks võetavad ennetusmeetmed ei ole osutunud piisavalt tõhusaks, põhjustades põllumajandustootjatele suuremat tööjõu kasutamist ja ebaproportsionaalselt suuri kulusid ning avaldades märkimisväärset mõju maastikule; arvestades, et riiklikul tasandil reguleeritud hüvitised on ELis erinevad ega võta sageli arvesse kogu kantud kahju, lisaks paljude omamaiste tõugude genotüübi pöördumatule kaotamisele;
1. rõhutab, et EL peab keskenduma elurikkuse nõuetekohasele haldamisele, et võimaldada kõigi liikide ja ökosüsteemide tasakaalustatud arengut; juhib tähelepanu sellele, et kuigi elurikkuse poliitika on andnud ELis positiivseid tulemusi seoses suurkiskjaliikide taastamisega, tuleks tunnistada, et kasvav populatsioonitase põhjustab mitmeid keskkonna-, põllumajandus- ja sotsiaal-majanduslikke probleeme ning tõhusaks kompromisside leidmiseks tuleks võtta rohkem meetmeid, mis põhinevad suuremal piirkondlikul lähenemisviisil kooskõlas elupaikade direktiivi artikli 2 lõikega 3;
 2. rõhutab, kui oluline on parandada looduslike liikide tervise jälgimist, mis on eelkõige oluline huntide puhul koertega hübriidimise tõttu; nõuab hübriidide tuvastamiseks standardset poliitikat ja läbipaistvat lähenemisviisi, sealhulgas huntide DNA-proovide piiriülest vahetamist teadusasutuste vahel; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaaluma mõju, mida suurkiskjate rünnakud avaldavad loomade heaolule, sealhulgas vigastustele, tiinuse katkemisele, viljakuse vähenemisele, loomade või tervete karjade kaotusele ja karjakoerte surmale, samuti inimeste heaolule, sealhulgas sissetuleku kaotusele, suurematele tööjõu- ja materjali kuludele, ning võimalikele vigastusele või eluohtlikkusele;
 3. Väljendab heameelt asjaolu üle, et punkt „Muudatusettepanek: hundi (*Canis lupus*) toomine konventsiooni II lisast alla III lissasse“ on lisatud Berni konventsiooni alalise komitee 42. koosoleku päevakorda; rõhutab, et hundi kaitsestaatuse üleeuroopalisel tasandil õigustab kaitsestaatuse leevendamist ja sellest tulenevalt kavandatud muudatusettepaneku vastuvõtmist;

Meetmed

4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tunnistama, et praeguste meetmetega, sealhulgas tarade ja karjakoerte kasutamise, ei saavuta piisavaid tulemusi rünnakute ennetamiseks ja harmooniliseks kooseksisteerimiseks; nõuab, et ennetusmeetmete rakendamisel ja mõõnduste kaalumisel võetaks arvesse maastiku omadusi ja muid asjakohaseid tegureid, nagu piirkondade jaoks vajalik turism; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tunnistama suurkiskjate populatsioonide laienemise korral teaduslikel tõenditel põhinevate järelevalve kontrollmeetmete väljatöötamise ja kohaldamise tähtsust kooskõlas elupaikade direktiiviga;

Kaitsestaatuse ja piiriüleste majandamiskavade hindamine

5. kutsub komisjoni üles korrapäraselt hindama edusamme liikide kaitsestaatuse saavutamisel biogeograafiliste piirkondade ja/või kogu ELi hõlmavate populatsioonide tasandil, et hinnata metsloomade arvukuse levikut teaduslike tõendite ning alamkogumite vahelise isendite ja geenivoolude vahetuse põhjal, võttes arvesse liikide

suurt piiriülest liikuvust, ning kohandama kaitsestaatust kohe, kui soovitud kaitsestaatuse on saavutatud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hõlbustama piiriülest koostööd ning piiriüleste majandamiskavade väljatöötamist, mis langevad kokku biogeograafiliste piirkondade ja/või elanikkonna tasemega; kutsub komisjoni üles määrama sihtotstarbelisi vahendeid elurikkuse alasteks uuringuteks, mille eesmärk on ajakohastada suurkiskjate leviku- ja tiheduskaarte; on seisukohal, et nende liikide suurt liikuvust arvestades tuleks täpsete hinnangute saamiseks need uuringud läbi viia kogu Euroopas; on veendunud, et suurkiskjaliigi kaitsestaatuse on nüüdseks soodne mitmes biogeograafilises piirkonnas, kus seda liigitatakse endiselt ranget kaitset vajavaks liigiks; nõuab ELi suurkiskjate poliitika hoolikat jälgimist, et rahuldavalt lahendada soodsa kaitsestaatuse küsimus, tuginedes tegelikele andmetele, mis näitavad suurkiskjate erinevat tihedust Euroopa eri osades; kutsub komisjoni üles töötama viivitamata välja hindamise kord, mis võimaldaks vastavalt elupaikade direktiivi artiklile 19 muuta konkreetsete piirkondade populatsioonide kaitsestaatust niipea, kui soovitud kaitsestaatuse on saavutatud;

Erandid

6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles aktiivselt abistama piirkondi, mis puutuvad kokku suurenevate kooseksisteerimise vastuoludega, arvestades, et nii elusloodus kui ka kariloomad kannavad märkimisväärset kahju, et võimaldada neil kasutada elupaikade direktiivi artikli 16 lõike 1 kohast paindlikkust; nõuab käesoleva artikli tõlgendamist ja kohaldamist, milles võetakse arvesse mitmekesisust kogu Euroopa Liidus ning tihedat koostööd liikmesriikide, piirkondade ja sidusrühmadega, et tagada majandamisalane lähenemisviis suuremate geograafiliste piirkondade ja/või liikmesriikide elanikkonna tasandil; kutsub komisjoni üles täpsustama kehtivaid suuniseid liikide range kaitse kohta seoses elupaikade direktiivi artiklitest 12 ja 16 tulenevate kohustuste tõlgendamisega, pidades silmas suurkiskjate arvu tõusu ja suurenevaid kooseksisteerimise vastuolusid;
7. rõhutab, et loomakasvatus peab olema võimalik, ilma et oleks vaja ebaproportsionaalselt kulukaid ja tõhustatud kaitsemeetmeid, mis avaldavad negatiivset mõju maapiirkondade karjakasvatusele; kutsub komisjoni üles hindama mõju, mida suurkiskjate arvu suurenemine Euroopas avaldab elurikkusele, maakogukondadele ja maaturismile, sealhulgas põlvkondade vahetumisele põllumajandussektoris;

Mägikarjakasvatus

8. rõhutab, et kliimamuutused, majanduskriis ja suurkiskjate paljunemine avaldavad veelgi suuremat mõju kariloomade kasvatamisele Alpi piirkonnas; juhib tähelepanu sellele, et mägiapiirkondades asuvad põllumajanduslikud majapidamised on väikesed ja nende tegevusega kaasnevad suured lisakulud, kuid neil on oluline roll mägiimaastiku säilitamisel ja ebasoodsate piirkondade elurikkuse kaitsmisel; kus suured taimtoidualised metsloomad on kadunud või neid ei ole veel taastasustatud, kuna need on looduspõhine kulutõhus vahend kliimamõjude nagu metsatulekahjude ennetamiseks ja leevendamiseks; juhib tähelepanu sellele, et sellised alad nagu jussheinaga (*Nardus*) liigirikkad mäestikurohumaad ränirikkal mullal ning alpiinsed ja lähialpiinsed rohumaad lubjarikkal mullal väärivad elupaikade direktiivi kohaselt eriti suurt kaitset; juhib tähelepanu sellele, et nende alade kaitse peamine tegur on ulatuslik karjatamine;

märgib, et huntide arvu suurenemine ja kaitsemeetmete teostamatus äärmuslikes topograafilistes asukohtades, näiteks mägistes ja hõredalt asustatud piirkondades, toob kaasa järkjärgulise loobumise karjatamisest; kutsub komisjoni üles kaitsma ja säilitama selliseid traditsioonilisi põllumajandustavasid nagu karjatamine, põllumajandusliku karjatamise mudel, UNESCO tunnustatud rändkarjatamine ja karjakasvatajate eluviis, kasutades selleks otsustavaid meetmeid ning konkreetseid lahendusi; tunnistab, et mõned neist tavadest võivad olla hõlmatud ökokavadest rahastatavate võimalike põllumajandustavade kavandatud loeteluga, mis võib põhjustada sekkumist eluslooduse elupaikadesse; kutsub komisjoni üles looma karjatamise kaitseks vajalikud tingimused seal, kus karjakaitsemeetmed on võimatud;

Seire

9. rõhutab, et asjakohane seire on suurkiskjate eduka majandamise eeltingimus, kuid et liikmesriigid kasutavad sellest hoolimata erinevaid andmete kogumise ja järelevalvemeetodeid; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ühtlustama liikmesriikides teaduslikult tõestatud seiremeetodeid ja jälgima suurkiskjate populatsioone, võttes arvesse piiriülest mõõdet, keskendudes biogeograafilistele piirkondadele ja iga ökosüsteemi omadustele; nõuab, et seire tulemused tehtaks üldsusele õigel ajal ja läbipaistval viisil kättesaadavaks; kutsub lisaks komisjoni ja liikmesriike üles tegema teaduslikult kindlaks parimad teostatavad meetmed, kuidas vähendada röövloomade rünnakuid kariloomade vastu ja sellest tingitud kahjustusi ning viima läbi mõjuhinnangu aktiivsete majandamismeetodite rakendamise kohta;

Rahastamine

10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles määrama ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 ning elupaikade direktiivi raames kindlaks piisavad ja pikaajalised rahastamisvõimalused nii ühise põllumajanduspoliitika raames kui ka eelkõige väljaspool seda, et kindlustada asjakohased ennetusmeetmed ning piisav kompensatsioon põllumajandustootjatele eesmärgiga tagada suurkiskjatega koeksisteerimine ja kestlikud loomakasvatustavad, piiramata seejuures ELi ühise põllumajanduspoliitika üldeesmärke; kutsub komisjoni üles tunnistama, et suurkiskjate rünnakute arvu suurenemine tähendab seda, et suurenevad ka koduloomade kaitseks ette nähtud vahendid ja hüvitised, millega kaasneb oht, et liikide kaitseks kulutatakse maaelu arengu programmide vahendeid, mis on traditsiooniliselt ette nähtud ühise põllumajanduspoliitika oluliste eesmärkide saavutamiseks; on seisukohal, et loomakasvatajatele pärast rünnakut makstav hüvitis on liikmesriigiti erinev; on veendunud, et kõnealune hüvitis peaks kuuluma riigiabi suhtes kohaldatavate erandite rühma; palub Euroopa Komisjonil kaaluda oma selliste põllumajandussuuniste tühistamist, mis käsitlevad suurkiskjate tekitatud kahju hüvitamist riigiabina, kuna tootjate kantud kahjud ei ole seotud nende põllumajandustegevusega;

o

o o

11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile.